İmam Hüseynin (ə)

şəxsi həyatı

Müqəddəs Hüseyniyyə astanası
Məlumat bölməsi/ Beynəlxalq məlumat şöbəsi

Hazırladı/
Sabah at-Taliqani

Dizayner/
Möhsin Məaş

Birinci buraxılış 2015

Adı:
Hüseyn ibn Əli ibn Əbutalib əleyhissalam

Babası:
Allahın Rəsulu Muhəmməd səlləllahu əleyhi və ali

Anası:
Fatimə bint Muhəmməd səlləllahu əleyhi və ali

Ləqəbi:
Seyyiduş-Şuhəda, Əbul-Əhrar

Doğum tarixi:
Miladi tarixi ilə 626/1/10, Hicri tarixi ilə 4/3-ü Şəban

Şəhadət tarixi:
Miladi tarixi ilə 680/10/13, Hicri tarixi ilə 61/10-u Muhərrəm

Şəhadətin səbəbi:
Ədalət və azadlıq ugrunda mübarizədə

Şəhadətə yetişdiyi yer:
Kərbəla/ İraq

İmam Hüseyn əlehissalamın xalq qarşısında məsuliyyəti

İmam Hüseynin (ə) hərəkatəna təsir qoyan səbəblər, Onun öhdəçiliyində olan bir necə dini, ictimai və digər məsuliyyətlər olmuşdur. Buna görə özünü qurban verərək din yolunda fəda etmişdir. Həmin məsuliyyətlərin və səbəblərin bir neçəsini aşağıda göstərmək olar:

Dini məsuliyyət: Onun üzərində olan dini məsuliyyətə görə, Əməvi hakimiyyətinin qarısını almaq ona vacib idi. Cünki bu hakimiyyət, Allahın haram buyuruduğlarını halal, halal buyurudğlanırı haram edib, əhdə xilaf çıxaraq Rəsulullahın (s) sünnəsinə qarşı əks hərəkət edərdilər.

İctimai məsuliyyət: İmamın (ə) ictimai mövqeyinə əsasən xalq qarşısında daşıdığı vəzifə bundan ibarət idi ki, Əməvi hakimiyyətinin zülmünə məruz qalan xalqı qoruyub himayə etsin. Bir imam olaraq öz buvəzifəsinə əməl etməkdə digərilərinə

nisbətdə dahaüstün idi.
İslamın himayəsi: İmamın (ə) mübarizəsinin səbəblərindən biri də, Əməvi hakimiyyətinin İslama olan xətərinin qarşısını almaq idi.Cünki bu hakimiyyət, İslamı köklü şəkildə dəyişib yer üzərindən silmək niyyətlərində idilər.

Xilafəti qorumaq: İmamın (ə) mübarizəsinin ən parlaq səbəblərindən biridə, İslam xilafətini Əməvi çirkinliklərindən qorumaq idi. Çünki, onların xilafət idiyası - islamın istədiyi təqdirdə olmadığı üçün - insanlar arasında ictimai ədaləti bərpa etmək və bütün fəsad və gerçəklilər ardan qaldırmaq hüquqna malik deyildi.
Xalqın iradəsini azad etmək: Xalq Müaviyyə və Yəzidin dövrlərində öz iradə və ixtiyarını itirmişlər. Sanki xalq işıq üzü vermədən,onların idrak və şürunun inkişafının qarşısı çox agır qadnallarla uzlərinə bağlanmışdır. Onların bu hərəkatı,insanların iradələri qarşısında bir sədd çəkmişdir.İmam (ə) özünü fəda edərək mübarizə meydanına qatıldi ki, müsəlmanlara izzət və kəramət ruhu

bəxş etsin. Bu səbəbdən Onun (ə) şəhadəti, müsəlman tarixinin və həyatının dönüş nöqtəsi oldu.

Xalqın iqtisadi azadlığı: Əməvi hakimiyyəti bilərəkdən xalqın mərkəsi xəzinəsini dagıdaraq, onların iqtisadi inkişafına böyük zərbə endirmişdir. Müaviyyə bu barədə belə açıqlama vermişdir ki, mal-dövlət müsəmanların yox Allahındır. Bu sözu ilə bütün malı mənimsəyərək özü üçün istifadəyə verirdi. İmam (ə) xalqın iqtisadiyatını qorumaq üçün mübarizəyə qalxıb onların yaşayış tərzini bərpa etdi.

İctimai zülm: İslamın bütün bölgələrini ictimai zülm burumuşdur. Əməvi xilafətinin təziqi hər bir yeri zülmlə buyurduyu bir zamanda İmam (ə) özünü mübarizə meydanına ataraq xalqı zülmdən azad edib, müsəlmanlara izzət və kəramət bəxş etdi.

İslamın mənəvi dəyərlərinin pozulması: Əməvi hakimiyyəti bilərəkdən bütün mənəvi

dərərləyi yox edərək, insan həyatında əsas önəm daşıyan dəyərlərdən heç bir əsər əlamət saxlamamışdır.İmam bu dəyərləri yerinə qaytarmaq üçün mübarizəyə qatıldı.

Xalqın uçqunuğu: Əməvi hakimiyyəti dövründə xalq uçqunluğa məruz qalaraq bütün mənəviyyatını itirmişlər. İmam (ə) özünü mübarizə meydanına ataraq xalqı bütün çirkinliklərdən və bəlalardan xilas edib onları uçqunlugdan azad etdi.

İzzət və Kəramət: İmamın (ə) mübarizəsinin ən əsas səbəblərindən biri də, insanlara izzət və kəramət bəxş etmək idi. Çünki, Əməvihakimiyyəti Onu (ə) zillət və alçaltmaga cəhd etmək istəsədə, İmam (ə) zülmə boyun əymədən izzətlə yaşamağı üstün bilərək Kərbəla səhrasında belə buyurmuşdur: (Atasından bixəbərin biri! Zülmlə zillətlə boyun əyib özünü ona təslim etmişdi!.
Bil ki, zillət bizdən uzaqdır.Allah və Onun Rəsulu bizlərə zillətə boyun əyməyi qadağan buyurmuşdur. Zəif insanlar qarşısında boyun

əyib Rəhman Allahın itaətindən çıxmaq özüdə bir zillətdir).

Müqəddəs hərəmin tarixi inkişafı: İmam Hüseynin mübarək məzarının tikilmə tarixi Məsumların, mömin səhabələrin və dahi şəxslərin məzarları üzərində məscid, qubbə, zərih tikib bərpa etmək Allaha yaxın olmaq üçün ən dəyərli əməllərdən biri sayılır. Kəhf surəsinin 21-ci ayəsində Allah təala buyurur: (O zaman (möminlər və kafirlər) öz aralarında onların (əshabi-kəhfin) işi barəsində mübahisə edirlər. (Nəhayət, əshabi-kəhf öldükdən sonra kafirlər) dedilər: "Onların üstündə bir bina tikin).

Bunun üçün, İmamın mübarək hərəminin bu gunə qədər olan inkişafının tarixindən söhbət açmaq üçün gərək 14-əsr bundan öncə uzun tarixə və kökə malik olan tarixdən söhbət açaq.Tarixçilər qeyd etmişlər ki, İmamın mübarək cəsədinin Kərbəlada dəfn olduğu gündən etibarən ilk bina, Bəni Əsəd qəbiləsi tərəfində Onun məzarı üzərində tikilmişdir.

İlk bərpası:

Muxtar ibn Əbi Ubeydə əs-Səqəfi hicrətin 65-ci ilində Vilayəti ələ alaraq İmam Hüseynin (ə) qanını tələb edən dövrlərdə, Kərbəla şəhərində İmamın mübarək məzarının üzərinə daşdan suvaqla qubbə tikdirib bərpa etmişdir. Onun xilafəti dövründəoranı ilk bina edın şəxs də özü olmuşdur. Qəbrin üzərinə dam ortuyu qurub ətrafına da məscid saldırdı. Bu məscidin iki giriş qapısı var idi.Biri şərq istiqamətində, digəri isə cənub.

İkinci tikilişi

Hicrətin 196-cı ilində Məmun əl-Abbasi İmam Hüseynin (ə) qəbrinin bərpa edilməsi əmrini vermişdir. Səbəbidə bundan ibarət idi ki, özünün əhlibeytə olan sevgisinin izhar edərək İmam Rza (ə) dahada yaxın olsun.

Üçüncü tikiliş

Hicrətin 236-cı ili Mütəvvəkil tərəfindən İmam Hüseyn (ə) məqbərəsinin dagıdılması əmriniverildi və onunla birgə ətrafındakı evləri dagıdıb insanlara ziayarət etməyı

də qadağan etdi. Bu səbəbdən əhlibeyt davamçıları (237-ci ildə) bu hərəkata etiraz olaraq mübarizəyə qalxdılar. Lakin bu mübarizələrancaq Mustənsirin hakimiyyəti zamanı baş tutdu və onun əmri ilə 247–ci yenidən iamamın məzar-şərifibərpa edildi.

Dördüncü tikiliş:

Uçüncü dəfə tikilən bina heçdə uzun surmədən 273 –cü ildə dagıdıldı və dağılmağın səbəbi məlum olmadı. Bu minvalla on il bərpa olunmadan qaldı. Hətta, kiçik Muhəmməd ibn Zeyd ibn Həsən hakimiyyətə gəldikdən sonra 284-ci ildə İmam Hüseynin məqbərəsinin tikilişinə əmr verərək oranı bərpa etdi.

Beşinci tikilişi:

Taii ibn Mutii əl-Abbasi Bağdada hökmranlıq etdikdən sonra İmam Hüseyn (ə) məşhədini ziyarət edib 371-ci ildə yenidən onun bərpasına əmr edərək tikdirmişdir. Həmçinin İmran ibn Şahinin (İbrahim Mucab adı ilə tanınmış) şəxsin qəbrinidə tikmək əmrini o vermişdir.

Altıncı tikilişi:

Hərəmin qubbəsi od tutub yandıqdan sonra Həsən ibn Mufəzzəl ibn Səhlan yenidən hərəmin binasını bərpa etmişdir. 421-ci ildə imam Hüseynin (ə) qəbri məzarıüzərinə qubbə qurub dagılmş yerləri təmir etmişdir. Bu minvalla həmin bina Mustərşid billah əl-Abbasinin xilafəti dövrunə(526-cı ilə) kimi qalmış, sonradan yenidən şiələr terrorçularin hücümüna məruz qalaraq təziq altına alındıqda, Mustərşid billah əl-Abbasi hərəmin xəzinəsini və qiymətli əşyalarını ələ keçirb oranı dagıtmışdır.

Yeddinci tikiliş

Soltan Uveys əl-Elxani 767-ci ildə oranın bərpasna əmr etmişdir. Bu tarix halədə imamın baş tərəfində olan mehrabın üzərində yazilaraq qalmaqdadır. Sonradan isə oglu Əhməd Uveys 786-cı ildə həmin binanı genişləndirdi. 930-cu ildə Şah İsmayıi Səfəvi çox gözəl sürətdə hazirlanmış bir sandıxı ora hədiyyə etmişdir. 1048-ci ildə isə Sultan Murad Osmani dördüncü dəfə qubbəni bərpa edib

betonlamışdır. 1232-ci ildə Fətəli şah qubbənin qızılla hazınrlanmasının əmrini vermişdir.

Şərq və qeyri müsəlmanların İmam Hüseyinin (ə) həraakatı haqda söylədikləri

İnsan tarixinidə şəhidliyin ən gözəl nüminəsini məhz imam Hüseyn (ə) təqdim etmişdir. İmamın başına gələn müsibətlər, onu qəhrəmanlığın ən ali məqamına yüksəltmiş və qeyri müsəlmanlar belə onun fədakarlığının təsirinə düşərək nümunəvi insan olmağı və qəhrəmalığı sevmişlər. İnsanların idealoji baxışlarının fərqli olmasına baxmayaraq, onlar bu hərakatın əzəmətini çox gözəl dərk edə bilmişlər. Sizlərə seçdiyimiz bəzi şəxslərin İmam Hüseynın (ə) haqqında söylədikləri kəlamları vurğulamaq istəyirik. Bu sözlər, şəhidlər agası İmam Hüseynin (ə) hərakatının tarixinin əbədi olmasını bir daha açıq sürətdə göztərir. Lakin biz burada deyilən bu sözləri araşdırmaq və ya təhlil etmık fikrində deyilik .

İngilis təhqiqatçısı John Ussher : (Hüseyn ibn Əlinin müsibəti ictimai ədalət uğrunda şəhidliyin ən ali mənasını özündə toplamışdır)

Məşur ingilis yazıçısı Charles Dickens: (Əgər İmam Hüseyn din hədəfləri uğrunda mübarizəyə qalxmsaydı bəs nə üçün özü ilə qadınları və uşaqları aparırdı? Bunu mən dərk edə bilmirəm.Lakin ağıl buna hökm edir ki, deməli o yalnız İslam uğrunda özünu fəda etmişdir)

Şərqşünas Edward Browne: (Görəsən belə bir qəlb ola bilərmi Kərbəla hadisəsi haqqında eşidib hüzn və kədərlənməsin?)

İngilis filosofu Thomas Carlyle:(Kərbəla müsibətindən öyrəndiyimiz ən mükəmməl dərs, Hüseyn və onun köməkçilərinin Allaha bağlı olan güclü imanları olmuşdur. Onlar öz əməli ilə sübüt etdilər ki, haqqla batil uz-uzə gəldikdə, ədəd sayı ilə olan güc heç bir əhəmiyyət daşımır)

İngilis mütəfəkkiri George Bernard Shaw: (Elə bir şurlu şəxs ola biməz ki, İslam Peygəmbərin nəvəsi olan sarsılmaz öndərə hörmət və əzəmətlə yanaşmasın. Cünki,O

elə bir dinsiz və imansız kütlənin qarşısında durudu ki, onlar xalqı terror və təqibə məruz qoymuşlar).

Britanyalı filosof Bertrand Russell: (Həqiqətən bəşər Hüseynlə fəxr edir ki, böyük bir burulğanla öz xalqlarına zülm edən və onların azadlığını əllərindən almış bir hakimiyyəti kökündən qopartdı.Belə bir şəxsiyyət öz hərəkatı ilə onları özlərinə layiq olan bir zibilliyin dibinə atmışdır.)

Alman şərqşünası Julius Wellhausen: (İmam Hüseynin hərəkatına ordu qalib gəlsədə, Onun şəhadətinin bənzəri olmayan ali bir mənası olmuş və müsəlmanların əhli-beytə olan sevgisinin idarə olunmasına cox fəal təsir göstərmişdir.)

Alman ədibiJohann Wolfgang von Goethe: (Həqiqətən Hüseynin müsibəti bütün insanların daxilini oyadan müsibət sayılır. Hüseyn insani dəyərlərinin ən uca və yüksəliyinin müdafiəsində insan vicdanı üçün bir cəsəddir.)

Amerikan başçısı Abraham Lincoln: (Quran, Muhəmməd və Hüseyn üçü də bir müqəddəsdirlər. Gərək onlar haqqında yaxşı düşünülsün. Çünki, onlarda çoxlu dəyərli nümunələr və insan haqlarına ehtiram bəsləmək muşahidə edilir.)

Amerikan şərqşünası Gustav Grunabam: (Kərbəla vaqiəsi kosmik baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir. Çünki, Hüseynin qətli ilə əlaqədar olaraq, təbiət aləmi çox hüzünlü bir mənzərə ilə təsirlənmişdir. Hüseyn, müsəlmanlar içərisində böyük şücaətə malik olan bir şəxs idi ki,Onun kimi ikinci bir şəxs olmamışdır.

Fransız şərqşünası Henry Mase: (Məhərrəm ayında Aşuranın axır günlərində Əməvi ordusu Hüseyn ibn Əlidən təslim olmağını istəmişlər. Lakin O təslim olmamışdır. O bir neçə zərbələrlə tuş gələrək şəhid olmuşdur. Onun o cur şəhid olmasının sayı hesabı olamayan nəticəsi var ki, hec bir dini və siyasi rəhbərlər o nəticəni əldə edə bilməmişlər.)

Fransız şərqşünası Louis Massignon : (Hüseyn öz öhdəsinə islamın gedişatının cövhərini

götürüb, Kərbəlada ədalət uğrunda şəhid oldu)
Macarıstan şərqşünası Goldziher: İslam tarixininə Kərbəla meydanı bir çox şəhidləri də əlavə edərək, xüsusi bir matəmə burunub bu günə qədər də davam etməkdədir.)

Hollandiyalı şərqşünas Reinhart Dozy: (Baxmayaraq ki, başqalarıda onun üzərinə hücm etmiş olsalarda, amma Şimr Rəsulullahın nəvəsinin ölümünə bir an belə tərəddüd etmədən onu şəhid etmişdir.)

İtalayn şərqşünası Oldw Meyli: (İmam Hüseynlə birgə bir dəstə möminlər ölümlə mübarizə edərək, şücaətlə vuruşub bu günə qədər bizi təccüb və heyrət içərisində qoymuşlar.)

Digər bir alim Tomas Masaryk: (İmam Hüseynin davamçılarında olan həmasə Məsihin davamçılarında görülmür.)

Hind azadkeşi belə demişdir: (Mən Hüseyndən öyrəndim ki, zülm olunmaqla necə

qələbə çalmaq olar.)

Çin rəhbəri Motsi Tonği demişdir: (Sizin içərinizdə Hüseyn kimi dəyərli mübarizəçi olan bir şəxs olduğu təqdirdə bizdən o təcrübəni öyrənməyə dəyməz)

Vetnam sərkərdəsi Hồ Chí Minh demişdir: (Sizin içərinizdə o cur zalımların ayaq altnı və bütün qərbi lərzəyə salan Hüseyn kimi bir şəhidiniz varsa, baxın və Ondan ibrət alın!)

Məsihi yazıçısı sayılan Corc Cordaq demişdir: Bir zaman ki, Yəzid öz qoşunlarını Hüseynin qətli və qanının axıtması üçün hərəkətə keçməsini əmr etdi, onun qoşunları belə deyirdilər: Bizə nə qədər pul və mal verəcəksən? Lakin Hüseynin tərafdarları isə belə deyirdilər: Əgər bizi yetmiş dəfə belə öldürsələr, həmişə səninlə ölümə hazırıq.

Məsihi yazıçısı Süleyman demişdir: Hüseynin cəsədi onun başına gələn bütün hadisələri özündə cəm etsədə, O bütün xalqın

əzilmiş bədənini öz əslinə qaytarmışdır.

Məsihi yazıçısı Indy An Bear demişdir:
Bu dünya aləmində əgər dəyər və əxlaq bir şəxsdə cəm olsaydı, deyrdim ki həmin şəxs Hüseyndir. Çünki, Allah onda xüsusi ecazkarlıq qoyaraq fikri və hərakatı ilə bizi heyrət etmişdir. Onun xilqəti və xuluqu öz mövqeyini gözəl təmsil etmişdir. Allah təala özünün bütün sirrlərini sanki onda qoymuşdur.

İmam Hüseynin (ə) kəlamlarından

1- "Paxıl o kəsdir ki, salam verməyə"

2- "Allah qorxusundan ağlamaq cəhənnəm odunun qalxanıdır"

3- "Hər kim sənin verdiyini qəbul etsə, sənin səxavətli olmağında sənə kömək göstərmişdir"

4- "İzzətlə ölmək zillətlə yaşamqdan üstündur"

5- "Beş xislət hər kimdə olmasa, çoxlu şey itirmişdir: Əql,din,ədəb, həya və gözəl əxlaq"

6- "Çalış üzurxahlıq etmə, mömin pislik edib uzr istəməz! Münafiq hər gün pislik edib üzr istər"

7- "Ağıllı şəxs odur ki, onu inkar edənə heç bir şey danışmaz, ondan bir şeyi gizlədən şəxsdən heçnə soruşmaz, ona xəyanət edənə inanmaz, onun ricasini eşitməyən şəxsdən rica etməz"

8- "Allah taqəti çatamayan bir şəxsdən itaət istəməz və ona gücü catmayan bir şeyi də yükləməz"

9- "Səni şəkkə salan şeydən əl çək şəkkə düşməyəsən. Çünki yalan şəkdir. Doğru danışmaq isə etminan"

10- “Ey övladım! Allahdan başqaköməyi olmayan kimsəyə zülm etməyəsən!

11- “Hər kim bir şəxsi günaha çəkərsə, istədiyini itirər və çəkindiyi işə duçar olar”

12- “Əgər bir şəxsi camaatın namusu haqda danışıdığını görsən, çalış səni tanımasın”

13- “İmam bir nəfəri yanında qeybət edərkən ona dedi: Ey filnakəs! Qeybətdən əl çək! Qeybət cəhənnəm itlərinin yeməyidir”

14- Bir şəxs dedi: Yaxşılığa əgər ona layiq şəxs əməl etmsə aradan gedər. İmam Ona dedi: “Xeyr belə deyil, onun işi güclü yağışa bənzər qurunuda yaşıda isladar”

15- “Bir şəxs imamdan bu ayə barədə sual etdi: “Amma rəbbin neməti haqda danış” İmam buyurdu: Allah ona əmr etmişdir ki, dinin nemətləri haqda danışsın”

16- “Qiyamət günü nida gələcək ey insanlar! Hər kimin Allah yanında əcri varsa qalxsın ayağa! Yaxşılıq edənlərdən başqa heç kim qalxmaz”

17- “Agıllı insanlarla oturub durmaq camaat içində qəbul olunmağıvın əlamətidir.
Fikir sahibi olmayanlara əyləşib durmaq

isə cahilliyin əlamətidir. Öz dediklərini və əmələrini götür-qoy etmək isə, alimin əlamətlərindəndir”